



NOTULEN van de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 12 juni 2014 om 20.00 uur.

Voorzitter: de heer drs. J.M. Staatsen, burgemeester.

Griffier: de heer J. van der Does.

Aanwezige leden: de heren F.H.J. von der Assen, mr. drs. C. Bremmer, drs. S.W.C. van den Dool, A.A.L. Eversteijn, H.J. van Haastert, ing. P.T. van der Haven, mevrouw drs. E.C. van Herk, mevrouw drs. M.A.M. Lamers, de heren E.M.L.H. Maassen, drs. M. van der Meij en J.P. Middelburg, mevrouw A. Okma en de heren drs. N. Mol, R.F. Prang en J.C.M. Rasch, mevrouw A.M. Schrijver en de heren J. Smit, A.A. in 't Veen en R.J.M. Zoetemelk.

Aanwezige wethouders: de heer mr. E.P. Beimers, mevrouw B.B.M. Bremer en mevrouw drs. I.C.J. Nieuwenhuizen.

1. **Opening en vaststelling agenda**

De **voorzitter** opent de vergadering en heet alle aanwezigen en kijkers van harte welkom.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. **Vaststellen raadsnotulen van 14 mei 2014**

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

3. **Lijst van ingekomen stukken voor de gemeenteraad**

Besloten wordt overeenkomstig de voorstellen tot afdoening.

4. **Vragenuurtje**

Hiervan wordt geen gebruikgemaakt.

5.1. **Zienswijze ontwerpbegroting 2015 Holland Rijnland (raadsregistratienummer 3838).**

Het voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

5.2. Zienswijze ontwerp-meerjarenbegroting 2015–2018 Veiligheidsregio Hollands Midden (raadsregistratienummer 3802).

Het voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

5.3. Zienswijze begroting 2015 belastingsamenwerking Gouwe–Rijnland (raadsregistratienummer 3786).

Het voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

5.4. Programmaraad Rijnland Bollenstreek (raadsregistratienummer 3660).

Het voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

5.5. Zienswijze begroting 2015 Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden (raadsregistratienummer 3791).

Het voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

6.1. Meerjarenprogramma Grondexploitatie (MPG) 2014–2017 (raadsregistratienummer 3790).

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter. Ik wil niet verhehlen dat, al die stukken, getallen en cijfers overziende, mij een bekende verzuchting in gedachte komt van de bekende apostel Paulus, in de Romeinenbrief: "Wat zullen wij wel van deze dingen zeggen?" Hij eindigt die perikoop en de brief met: "Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars". Dat stemt in elk geval hoopvol en optimistisch.

In de vergadering van de commissie WRG in mei hebben we over dit Meerjarenprogramma Grondexploitatie 2014–2017 een goede discussie gehad met de kersverse wethouder Beimers. Ik denk dat ik kan zeggen dat dit commissiebreed door alle leden is geconstateerd. Het MPG 2014–2017 heeft de status van een adviesnota aan de raad. Je zou kunnen zeggen dat er jaarlijks sprake is van voortschrijdend inzicht en van een bijgesteld advies. Dat relateert in zekere zin en geeft de betrekkelijkheid van vandaag aan. Het gaat meestal om groot geld en grote getallen. Dan kun je niet zorgvuldig genoeg te werk gaan, zeker in een tijd en in een maatschappelijke context die steeds volatieler of veranderlijker lijkt. Tegen die achtergrond kwamen bij ons vragen op over lessons learned. Ik spreek mijn waardering uit voor D66, dat ons verzoek onmiddellijk ondersteunde, in tegenstelling tot sommige andere fracties. Het waren pittige vragen. Wij nemen de bijlagen bij de antwoorden graag mee als huiswerk voor de komende periode.

Onze fractie past een woord van dank voor de beantwoording van deze vragen. De antwoorden geven een goed en nuttig beeld van het beleid dat sinds 2009 qua projectbeheersing is

ingezet. De beantwoording verheelt echter niet dat enkele van de huidige projecten inderdaad een negatief resultaat hebben. Terecht wordt dan ook in de antwoorden gesteld dat "de politiek" – ik vertaal dat in: wij als raad – daarvoor kan kiezen. Tegelijkertijd denk ik dat het bij een negatief resultaat altijd extra oppassen geblazen is. Daarom nemen wij met extra waardering kennis van deze passage in de beantwoording: "Daarnaast worden vanaf heden" – ik onderstreep graag het woord "heden" – "ook bij de voor- en najaarsnota projectrapportages opgesteld waarin de huidige stand van zaken wordt gepresenteerd". Die rapportages komen uiteraard naast de reguliere momenten waarop de raad wordt voorgesteld om een besluit te nemen over de voortgang van het project. Vanaf heden komen er dus ook bij de voor- en najaarsnota projectrapportages. We nemen daar met instemming kennis van.

Onze indruk is verder dat dit huiswerk voor het meerjarenprogramma redelijk goed gemaakt is. We zijn volgens mij op de goede weg, maar er is in deze materie niet gauw reden voor zelfgenoegzaamheid. Die indruk kun je mogelijk wel krijgen bij kennisneming van het Witte Weekblad van deze week, met de kop "College kijkt tevreden terug". Terugblikken is mooi en ik gun dat het college graag, maar vooruitkijken is beter. Een solide, duurzaam en gezond gemeentelijk huishoudboekje is een permanent verdraaid lastige opgave. Kortom college, ik waarschuw het college namens mijn fractie om niet te snel een roze bril op te zetten; er zijn vandaag Braziliaanse toestanden!

De controlerende rol van de raad wordt dus steeds crucialer. Kortheidshalve noem ik het toegenomen belang van onder andere het risicomanagement, nieuwe wetgeving, wegvallend verticaal toezicht en groeiende budgetten voor de gemeente. De commissie Planning en Control is niet voor niets ingesteld.

Nog een enkele kanttekening naar aanleiding van beslispunt 10. Op pagina 18 van het meerjarenprogramma staat dat het bij een structureel overschot aan middelen aan de raad is om hierover een besluit te nemen. "Jaarlijks kan worden afgewogen welk deel hiervan noodzakelijk is voor toekomstige grondexploitaties (én wijzigingen in bestaande grexen!) en welk deel beschikbaar zou kunnen zijn om eventueel 'af te romen' naar de algemene dienst." Kan de wethouder tegen de achtergrond hiervan politiek-bestuurlijk antwoorden waarom beslispunt 10 zo luidt?

Ik wil wethouder Beimers, die in dezen de komende jaren een belangrijke rol krijgt, een motto meegeven. Ik herinner mij uit mijn eerste periode als raadslid dat op de hamer van de voorzitter van deze raad de spreuk staat "Wees sterk en doe het". Die spreuk is afkomstig uit een verhaal uit het boek Kronieken, waarin koning David zijn zoon Salomo wijsheid toewent bij het bouwen van een nieuwe tempel: "Wees sterk en doe het!" Met deze opgave voor een gezond, solide en duurzaam huishoudboekje zou ik zeggen: wethouder, wees sterk en doe het!

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. De vorige spreker heeft een oud citaat genoemd: "In dit alles zijn wij toch overwinnaars". Daaraan zou ik de pauselijke encycliciek *Populorum*

progressio uit 1967 willen toevoegen. Daaruit blijkt dat er in deze tijden de opgave is om in het kader van sociale gerechtigheid de zaken eerlijk te verdelen. Daarvoor zijn nodig: een goed inzicht in de projecten die wij beginnen en ook een goed verslag daarvan. Dat is meteen een bruggetje naar een compliment voor de heldere verslaggeving over de lopende projecten. We hebben in de commissie en tijdens de presentatie goede discussies gehad. Veel is opgehelderd. In de commissie heeft onze fractie vragen gesteld. In de antwoorden op vragen van andere fracties hebben we gelezen dat de behandeling van die vragen nog aan de orde komt bij de Woonvisie. Niet al onze vragen lenen zich daar echter toe. We vonden het te kort dag om die vragen weer in te leveren, maar een van onze vragen diende ter bevestiging van de gedachte dat er op het Deltaplein nu sociale huurwoningen komen. Het lijkt ons niet dat dit moet wachten op de behandeling van de Woonvisie, want dit is voor het overzicht heel belangrijk. We willen die vragen wel op een rijtje zetten en wachten op de antwoorden. Dat is niet erg, want wij gaan hier gewoon mee instemmen. We willen dit echter wel weten, want wij zijn weetgierig.

De heer **Van Haastert** (D66): Voorzitter. De heer Bremmer van het CDA gaf de nieuwe wethouder van het CDA complimenten. Die complimenten kan de fractie van D66 onderschrijven. We hebben tot nu toe een prettig contact met de wethouder van het CDA. Dat stemt heel positief. Wij vinden het heel mooi dat de vorige twee sprekers hun inspiratie halen uit een christelijke achtergrond. Wij als D66'ers kijken voor onze inspiratie naar de iets recentere geschiedenis, bijvoorbeeld naar de heer Hans van Mierlo, die met zijn politiek probeerde om de burger dichter bij het bestuur te brengen. Wij proberen in ons werk daardoor geïnspireerd te worden. We bekijken dan ook hoe we datgene waartoe het bestuur besluit of waarmee het bezig is, zo goed mogelijk kunnen communiceren naar de kiezer, zodat begrijpelijk is wat er precies plaatsvindt. We vinden het MPG zoals dat nu is geformuleerd, een mooie start, maar we blijven hameren op toegankelijke documenten, niet alleen voor de raadsleden maar eventueel ook voor de mensen die nu thuis mee zitten te kijken en die naar de website van de gemeente gaan om zich in de gang van zaken te verdiepen. Zorg ervoor dat het zo toegankelijk mogelijk is, zodat zij kunnen meedoen met het controleren van de macht.

Het MPG biedt ons een heel goede blik op de ruimtelijke ontwikkelingen in ons dorp. Daaraan zijn kansen en risico's verbonden. Het is goed om daarover van gedachten te wisselen. Dat hebben we in de commissie heel goed kunnen doen. We danken de ambtenaren en het college voor het inzicht dat het MPG ons biedt in de stand van zaken. Enkele risico's worden op deze manier inzichtelijk, waardoor we ook beter weten welke reserves nodig zijn om eventuele klappen op te kunnen vangen. Die risico's zijn aanwezig. We hebben het college verscheidene schriftelijke vragen gesteld. We zijn erg tevreden over de antwoorden die we hebben gekregen. Daardoor wordt voor ons duidelijker welke afweging we moeten maken.

Toch hebben we nog een vraag, die we ook in de commissie al hebben aangestipt. In het voorstel is sprake van het overhevelen van € 1 miljoen van de VRG naar de algemene reserve. Voor D66 blijft het lastig om dit in te schatten en wij vragen om enige terughoudendheid.

Verder zijn wij eigenlijk erg tevreden over de antwoorden op onze vragen en het inzicht dat we nu hebben in de risico's waar de gemeente voor staat.

De heer **Van den Dool** (VVD): Voorzitter. We hebben in de commissie al een goede discussie over dit MPG gehad. De VVD herhaalt dat wij qua gedegenheid en kwaliteit een stijgende lijn zien in het MPG. Dat je niet altijd tevreden bent over de cijfers en enorme verschuivingen, is iets anders, maar dit MPG steekt goed in elkaar.

Wij hebben twee punten. Het eerste punt betreft de situaties waarin het MPG raakt aan grote projecten waarbij de gemeente een grondpositie heeft. Bij grote projecten zijn altijd een goede voorbereiding, beheersing en risico-inschatting nodig. Wij wijzen de wethouder er graag op dat de gemeenteraad met name in de voorbereiding en de beoordeling van de gedegenheid van dat soort grote projecten moet worden meegenomen, zodat we met z'n allen duidelijke beslissingen kunnen nemen om grote mutaties in het MPG gedurende een project tot een minimum te kunnen beperken.

Het tweede punt betreft de risico's. Ook in dit MPG zitten enkele risico's. Zoals het nu voorligt, kan de VVD er prima mee instemmen, maar wij zien wel twee risico's, namelijk ten aanzien van de Duivenvoordecorridor en de Woonvisie, met name in de voorraad nog te bouwen woningen. Die risico's kloppen op dit moment, maar de VVD denkt dat deze risico's in de zeer nabije toekomst zullen gaan schuiven als wij andere beslissingen nemen ten aanzien van het vaststellen van een nieuwe Woonvisie, eventuele wijzigingen in het Duivenvoordecorridorproject of eventuele economische veranderingen in dat project die een groot effect zullen hebben op het MPG. Graag horen wij van de wethouder of wij, als die twee risico's in de nabije toekomst inderdaad gaan schuiven, daar duidelijke inzage in krijgen en of het MPG dan wordt bijgesteld, zodat we niet een heel jaar hoeven te wachten en dan enorm schrikken omdat alles totaal anders is.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Ik heb eigenlijk niet veel toe te voegen aan de inbreng van de heer Van den Dool. Ook wij zien duidelijk een stijgende lijn in de kwaliteit van de MPG's. Met de bijzonder heldere extra toelichting die we hebben gekregen van de ambtelijke organisatie, kunnen we de situatie nog beter inschatten. We kunnen de beschreven conjuncturele risico's en projectrisico's goed volgen en plaatsen. We lopen de komende tijd op een aantal punten wel redelijk grote risico's, maar dat is nu eenmaal het gevolg van de projecten die wij hebben gekozen uit te voeren. Wij zijn bijzonder content met dit MPG. Wij zijn ook blij met een klein "zijkpuntje", de sociale woningbouw, die in 2019 op 35% uitkomt.

Beslispunt 10, het doteren van € 1 miljoen aan de algemene reserve vanuit de reserve voor de risico's is al door anderen genoemd. We geloven best dat dit volgens alle regelen der kunst gebeurt, maar dit zou niet onze eerste keuze zijn geweest. Dit is voor ons echter niet een zodanige halszaak dat wij daar verder moeilijk over doen. Ook daar zullen wij uiteindelijk dus mee instemmen.

Nu we toch bezig zijn met citaten over de kerk en met iemand met de statuur van Hans van Mierlo, heb ik ook een citaat, namelijk van Rudi Carrell. Het is niet echt van toepassing, maar ik moet het toch even kwijt: "Ik zag laatst iemand in de kerk een sigaret opsteken; ik schrok daar zo van dat ik mijn bier liet vallen". Daarmee ga ik terug naar mijn plek.

De **voorzitter**: We zijn heel benieuwd met welk citaat de heer Maassen nu gaat komen.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik zal maar niet over de vijf "K's" van Domela Nieuwenhuis beginnen.

In de commissie is het MPG uitgebreid besproken. We hebben daar een zeer inhoudelijke discussie gehad. Daar is niet veel aan toe te voegen. Ik wil nog een paar puntjes aanstippen. Net als de heer Van den Dool maak ik mij zorgen over de risico's die in de Duivenvoordecorridor genomen zijn. Er staat op dit moment een risico van € 8 miljoen. Ik weet dat dat op dit moment niet het acute risico is, maar dat het daar in het slechtste geval op uit zou kunnen komen. Dat forse bedrag baart ons zorgen. Wij hebben het gevoel dat dit weleens een molenstein om de nek van de gemeente zou kunnen zijn. Wij zullen dit dus goed volgen.

Er staan enkele bouwopgaven voor de lange termijn in het MPG. De wethouder gaf in de commissie eigenlijk al aan dat die bouwopgaven achterhaald zijn. Het gaat daarbij om de 5.000 vierkante meter bedrijventerrein en de 21.000 vierkante meter kantoorruimte, die er als bouwopgaven vanuit Holland Rijnland zouden liggen. Iedereen weet dat die nooit gebouwd zullen worden omdat zij nooit gevuld zullen worden. Dat gaat natuurlijk geactualiseerd worden. We zullen zien waar het dan op uit komt. Ik had het prettig gevonden als in dit MPG was opgenomen dat dit weliswaar gepland is maar dat er eigenlijk niet meer serieus aan gedacht wordt om dit te doen.

Een ander punt is de woningbouwopgave die voor de langere termijn is gepland vanuit Holland Rijnland. Er staan nu 575 woningen in de opgave, maar die zijn nog niet gepland. Dat volgt ongetwijfeld nog. Wij hadden wel graag gezien dat de toezegging dat wij zouden vernemen welke projecten dit zijn, was uitgevoerd; dat was prettig geweest. We hebben dat nog niet gezien. Het is dus nog niet duidelijk welke projecten dit zijn. We zullen daar verder over praten bij de behandeling van de Woonvisie. Dan zal de visie van de SP gedetailleerder naar voren komen. Laat ik daar alvast helder over zijn: de SP is ervoor dat er voldoende betaalbare woningen zijn in Voorschoten. Daar zullen we ook bij de Woonvisie op insteken.

Wethouder **Beimers**: Voorzitter. Ik dank de raadsleden en de fracties voor hun inbreng op het belangrijke punt van de grondexploitaties. De heer Bremmer van het CDA constateerde terecht dat we in de beantwoording van de vragen hebben aangegeven dat het onze bedoeling is om voortaan zowel bij de voorjaarsnota als bij de najaarsnota te rapporteren. Ik denk dat dat een aanwinst is. Daardoor kan de raad de voortgang van de projecten beter volgen dan nu misschien het geval is. Ik ben het ook met de heer Bremmer eens dat zelfgenoegzaamheid een slechte eigenschap is. Ik ben het ook helemaal met een andere spreker eens dat het

vooral goed is om vooruit te kijken en beleid te vormen. Daar zijn wij dagelijks mee bezig. Daarover zullen wij in deze periode natuurlijk ook intensief met elkaar in gesprek raken.

De heer Bremmer en de meeste andere sprekers hebben aandacht gevraagd voor beslispunt 10. Daarin wordt voorgesteld om € 1 miljoen van de vereveningsreserve grondexploitaties over te boeken naar de algemene reserve. De reden daarvoor is dat de omvang van de VRG wordt bepaald op basis van de risico's, de feiten en de cijfers die uit de grondexploitaties blijken. Je moet een voorziening hebben die daarbij past. Je wilt uiteraard altijd een voorziening hebben die toereikend is. In het verleden reageerden de accountants natuurlijk vooral op situaties waarin voorzieningen ontoereikend waren. Het is natuurlijk ook niet best als dat zo zou zijn. In ons geval is de voorziening eigenlijk € 1 miljoen te ruim. Het merkwaardige is dat ook dat voor accountants een reden kan zijn om kanttekeningen te plaatsen bij de getrouwheid van de jaarrekening. In eerste aanleg lijkt het een beetje een luxeprobleem als een voorziening te groot is, maar het is heel goed om zoveel mogelijk ruimte te hebben voor een zo breed mogelijke aanwending van de middelen; dat zeg ik ook aan het adres van de raad als budgethouder van deze gemeente. Dat bereik je door de middelen die je overhebt, te stoppen in de algemene reserve. Dan kan op een later moment altijd nog besloten worden om de middelen uit de algemene reserve indien nodig aan te wenden, bijvoorbeeld voor de 3D-operatie, extra wegenonderhoud of andere denkbare nuttige bestedingen. Daartoe kan uiteraard ook, indien dat nodig is, de bestemming van de voorziening reserve grondexploitatie behoren. Dat wij € 1 miljoen kunnen overboeken naar de algemene reserve – wat het college betreft, zouden we dat moeten doen – is het resultaat van de feiten, de cijfers en de berekeningsmethodieken die worden toegepast om de juiste omvang van de VRG te bepalen. Dat is een beknopte extra toelichting van de reden waarom wij vinden dat wij dit aan de raad, de budgethouder, moeten voorstellen.

Mevrouw Lamers van GroenLinks verwees naar een encycliek van de paus. Dat doet mij deugd. Ik had die encycliek zelf nog niet gelezen, maar dat komt volgens mij door mijn gebrekkige kennis van het Latijn, hoewel ik aanneem dat er ook een vertaling beschikbaar is. Mevrouw Lamers gaf aan dat op een later moment nog antwoorden zullen worden gegeven in het kader van de totstandkoming van de Woonvisie. Dat bevestig ik graag.

De heer Van Haastert nodigde ons ertoe uit om over de ingewikkelde materie van de grondexploitaties nog wat duidelijker te communiceren naar onze burgers. Die uitnodiging neem ik graag ter harte. Ik denk dat dat een goede suggestie is. Ik denk eerlijk gezegd ook dat het mogelijk zou moeten zijn om daarvoor op basis van de expertise over grondexploitaties, die bij onze werkorganisatie gelukkig ruim aanwezig is, en de expertise over voorlichting een "managementsamenvattingsachtige" tekst te produceren die op hoofdlijnen enig inzicht geeft in wat er op het terrein van de grondexploitaties gebeurt. De concrete projecten zijn volgens mij ook concreet genoeg om die in begrijpelijke termen voor het voetlicht te brengen. Ik dank de heer Van Haastert dus voor die suggestie; wij zullen daar serieus verder mee gaan. De heer Van Haastert sprak ook over de overboeking naar de algemene reserve. Daar kom ik nu niet meer op terug.

De heer Van den Dool van de VVD-fractie nodigde het college ertoe uit om de raad mee te nemen in de voorbereiding van grote projecten, met name ten aanzien van de ontwikkeling van de risico's bij heel grote projecten. Hij noemde daarbij terecht de Duivenvoordecorridor en de ontwikkeling van de Woonvisie. Dat is een alleszins redelijke vraag en ik zeg de heer Van den Dool en de raad graag toe dat ik dat zal doen, want ik denk dat het de taak van het college is om de raad te informeren als er nieuwe informatie beschikbaar is over nieuwe ontwikkelingen op dat vlak. Indien daar aanleiding toe is, zullen we natuurlijk ook zo snel mogelijk tot bijstelling van de risico's en de voorzieningen proberen te komen.

Ik dank de heer Middelburg voor zijn waarderende woorden over de voorgelegde rapportages en voor de door hem betrachte coulance ten aanzien van de overboeking van € 1 miljoen uit de VRG naar de algemene reserve. Ik kan mij heel goed voorstellen dat de heer Middelburg blij is met 35% sociale woningbouw, want ik denk niet dat heel veel gemeenten dat percentage halen. Het is overigens alweer een tijd geleden dat ik naar Rudi Carrell kon kijken.

De heer Maassen zei, net als anderen, terecht dat wij alert moeten zijn op de risico's die zich in de Duivenvoordecorridor voordoen. Dat zijn wij zeker. Dat betreft in eerste aanleg collega Bremer en ik, collega Bremer vanuit de verantwoordelijkheid voor ruimtelijke ordening en ik vanuit de verantwoordelijkheid voor grondzaken en financiële aspecten. Het is een prachtig project, maar ook een project van een zeer substantiële financiële betekenis. We hebben in de commissie inderdaad gesproken over het herijken van allerlei ramingen met betrekking tot locaties voor bedrijven en kantoren, omdat die ramingen nog uit de betrekkelijke hoogconjunctuur dateren. Daarbij volgt het meerjarenprogramma uiteraard het beleid en de ontwikkelingen. Het spijt mij dat de heer Maassen nog geen antwoord heeft gekregen op zijn vraag over de 575 woningen en de onderverdeling daarvan, maar ook hij is vanavond coulant, want hij heeft gezegd dat hij die informatie tegemoet ziet bij de bespreking van de Woonvisie. Daarmee beëindig ik mijn eerste termijn.

De **voorzitter**: Ik mis alleen nog een citaat.

Wethouder **Beimers**: Die houdt u van mij te goed. Ik kom daar een volgende keer op terug.

De **voorzitter**: Ik constateer dat er geen behoefte is aan een tweede termijn.

Het voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.

6.2. Jaarrekening 2013 Voorschoten (raadsregistratienummer 3768).

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Vanavond is een van die bijzondere avonden waarop wij als raad een van onze belangrijkste rollen kunnen vervullen, namelijk die van toezichthouder op het door het college gevoerde beleid, aan de hand van het jaarverslag van 2013. Half Voorschoten is op dit moment aan de buis gekluisterd om te volgen wat wij hier

doen. Het spel wordt gevolgd, er wordt bekeken hoe de passes worden verdeeld en de spanning stijgt thuis, maar uiteindelijk gaat het om de vraag hoe de wedstrijd afloopt. Als raad willen wij met nadruk op drie aspecten gaan letten. Ten eerste: is de bedrijfsvoering op orde? Ten tweede: houden wij ons aan onze wettelijke verplichtingen? Ten derde: maken wij onze ambities waar? Ik benadruk daarbij dat de eerste twee punten eigenlijk slechts randvoorwaardelijk zijn om het derde punt inhoudelijk goed te kunnen beoordelen. Laten we wel wezen: de bedrijfsvoering en de wettelijke taken zijn niets anders dan de grenzen van het speelveld. Het gaat om het spel dat op het speelveld gespeeld moet worden. Daarbij gaat het om de vraag of wij onze ambities waarmaken. Daar gaat het eigenlijk om. En ja, wij maken onze ambities waar. We hebben de financiën grotendeels op orde. We hebben grote projecten in gang gezet: de Dobbewijk, de Vlietwijk, de start van de huisvesting in Noord-Hofland. Op al die projecten kunnen wij zeer tevreden terugkijken.

Toch zijn er twee aandachtspunten, suggesties voor verbetering die wij graag mee willen geven. Het eerste punt betreft de leesbaarheid van het stuk; die is ook in de commissie uitgebreid gememoreerd. Ik heb het niet over het taalgebruik of over de uitgebreidheid of beperktheid van de beschrijvingen van de verschillende onderwerpen. Ik heb het over de vraag hoe het met de bedrijfsvoering gaat; hebben wij ons aan onze wettelijke taken gehouden en hebben wij onze ambities gerealiseerd? Het is te vinden, maar niet makkelijk. Op dat punt is verbetering mogelijk. Ik ben dan ook uitermate tevreden en blij dat het college bij monde van wethouder Beimers heeft toegezegd hier graag de schouders onder te willen zetten en hieraan mee te willen werken. Dat gaan wij doen in de commissie Planning en Control. Dat is een uitstekende zaak. Dank daarvoor!

Een ander verbeterpunt is onder de aandacht gebracht door de accountant en betreft zowel de bedrijfsvoering als onze wettelijke taken. Eigenlijk zijn dat zaken waarover wij het niet zouden moeten hebben. Het is dus eigenlijk zonde van onze tijd dat we het daarover moeten hebben, maar helaas. De accountant gaf het signaal dat de gemeente traag is in het verstrekken van beschikkingen. Ik trek het iets breder, want de accountant constateerde dit naar aanleiding van subsidiebeschikkingen, maar het gaat natuurlijk om alle beschikkingen. De burgers, bedrijven en instellingen hebben recht op een fatsoenlijke beantwoording binnen een fatsoenlijke termijn. Sterker nog: dat recht is wettelijk verankerd. Over dit onderwerp heb ik een motie in voorbereiding die ik vanavond zal indienen. Daar zullen we het in de tweede termijn over hebben.

De **voorzitter**: Hebt u de motie bij dezen ingediend of gaat u die nog indienen?

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): U mag de motie als ingediend beschouwen. De motie luidt:

"Motie 100159.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 12 juni 2014,

overwegende het oordeel van de accountant met betrekking tot het te laat beschikken van subsidies in 2013;

overwegende dat de coalitie dienstverlening aan burgers en instellingen hoog in het vaandel heeft staan;

overwegende dat de overheid zich aan de eigen regels moet houden;

overwegende artikel 6.2.b, dat stelt dat een niet tijdig genomen besluit gelijkgesteld wordt met een besluit dat voor bezwaar vatbaar is;

verzoekt het college, in zijn verordening op te nemen dat bij het niet tijdig nemen van een besluit, dit besluit door de aanvrager opgevat mag worden als een toekenning,

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Oké. Ik denk dat iedereen de motie kent. De motie maakt nu dus deel uit van de beraadslaging.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Als ik het goed heb begrepen, staat de motie ook bij de stukken.

De **voorzitter**: Ja, maar nu kunnen de andere fracties er in hun termijn ook op reageren.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Zoals ik al zei, wil ik daar in de tweede termijn graag wat uitgebreider op ingaan, als daaraan behoefte bestaat bij mijn collega-raadsleden.

In de jaarrekening van 2013 zijn de ambities verwoord die in 2010 zijn geformuleerd en in 2012 zijn aangescherpt met betrekking tot het jaar 2013. In het voorjaar van 2012 zijn ze geformuleerd en in het najaar van 2012, in november, zijn ze vastgesteld in deze raad. Wij kijken nu terug op die ambities: hebben wij ze gerealiseerd? Zoals ik al zei, is het antwoord in grote lijnen "ja". Er is grote tevredenheid. Complimenten voor het college voor wat er is bereikt en complimenten voor de raad, die daaraan heeft meegewerkt.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Zoals de Rasch al aangaf, is dit de jaarrekening van 2013, die is vastgesteld bij de begroting voor 2012. Op dit moment wordt de jaarrekening afgerekend en afgerond. Ik heb in de commissie al aangegeven dat de SP nog niet in de gemeenteraad zat ten tijde van dat begrotingsjaar, die begrotingsbehandeling en dat politieke jaar. Ik vind het dan heel vreemd als wij nu wel iets zouden moeten vinden van de afrekening. Daarom zal ik niet inhoudelijk ingaan op deze jaarrekening. Je hoeft niet alleen de laatste vijf minuten van een film te bekijken; zo voelt het een beetje.

Ik wil wel ingaan op het voorstel van de heer Rasch, omdat dat een praktisch voorstel is over de dienstverlening door de gemeente. Ik vind de gedachte sympathiek, maar ik vind dat de door hem voorgestelde consequentie een beetje te ver gaat. Ik heb het idee dat die consequentie misschien tot een onwerkbaar situatie zou leiden. De SP steunt zeker de gedachte dat de gemeente goede service moet verlenen en op tijd moet reageren, maar zal deze motie dus niet steunen, omdat de consequentie dat te laat reageren automatisch instemming betekent, ons net te ver gaat. Er moet inhoudelijk naar gekeken kunnen worden.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Mijn fractie herhaalt graag haar opmerking over het MPG: wij zien duidelijk een stijgende lijn in de leesbaarheid en de begrijpelijkheid van de financiële stukken, ook van deze jaarrekening, waarvoor onze complimenten. Wij zijn blij dat in de commissie is toegezegd dat er nog harder aan wordt gewerkt om de stukken nog leesbaarder te maken. Wij zijn ook zeer blij met de toezegging van het college naar aanleiding van de vraag van een fractie – ik weet niet meer welke fractie – om dit vooraf te laten gaan door een gedegen samenvatting. Het was de fractie van D66; dat schiet mij nu ineens spontaan te binnen. Wij vinden het heel goed om de nieuw ingestelde commissie Planning en Control nauw te betrekken bij die verbeteringen.

We willen een paar puntjes aanstippen. Het college heeft in de commissie toegezegd dat het goed zal kijken naar de rentecomponent bij grondleveringen: zit die in onze standaardcontracten? Ik heb het antwoord daarop nog niet gezien, maar misschien heb ik dat over het hoofd gezien. Het is in ieder geval belangrijk dat dit gebeurt.

We zijn ook blij dat er eindelijk meer duidelijkheid is gekomen over de precieze status van de duurzaamheidsreserve. We vinden het wel jammer dat daar flink wat minder in zit dan we met z'n allen zouden willen, maar het is nu ieder geval duidelijk waar het om gaat.

We zijn ook blij dat het college heeft aangegeven dat het de kritiek van de accountant ter harte neemt, want er zitten toch wel wat vlekjes, schoonheidsfoutjes, in deze jaarrekening. Dat kan natuurlijk altijd gebeuren. Ik zeg daar graag gelijk bij dat dit allemaal binnen de toegestane marges valt en dat de accountant wel goedkeuring heeft verleend. Begrijp mij dus niet verkeerd, maar wat mijn fractie betreft, zou het streven naar nul onrechtmatigheden een goed streven zijn. Daarmee is uiteraard niet gezegd dat er sprake moet zijn van nul afwijkingen van de begroting. Dat kan in de echte wereld immers niet. Een foutje kan ook gemaakt worden, maar wij zien de volgende keer toch graag geen onrechtmatigheden.

We maken ons nog licht zorgen over de egaliseringsreserve voor de afvalstoffen. Het is enigszins toegelicht, maar er zijn bij ons toch nog zorgen. Die egaliseringsreserve is er natuurlijk ook om de lasten evenredig te houden. Wij hopen dat de meevaller waar het college op rekent bij het opnieuw aanbesteden en vermarkten van het afval, daadwerkelijk zo positief uitvalt als gehoopt.

Tot slot memoreer ik graag de toezegging dat het voorstel voor het financieren van € 9 miljoen voor de RijnlandRoute uiterlijk in het laatste kwartaal van dit jaar naar de raad gaat. Daar zijn wij blij mee, want wij worden daar graag bij betrokken.

Ik reageer alvast kort op de motie van ONS Voorschoten. Ik kan mij aansluiten bij de opmerking van de heer Maassen van de SP. We vinden het een bijzonder sympathieke motie en een heel goed streven. We zijn benieuwd of het college een voorstel heeft voor een andere manier om op dit punt toch een goed effect te bereiken, maar wij vinden het erg ver gaan om een aanvraag zonder een inhoudelijke toetsing automatisch toe te wijzen. Wij horen echter graag wat het college op dit punt nog te bieden heeft.

De heer **Van der Haven** (VVD): Voorzitter. De VVD-fractie zal instemmen met deze jaarrekening, niet omdat we van plezier staan te juichen over onze financiële positie, maar wel omdat deze jaarrekening inhoudelijk en technisch klopt. Wat erin staat, is juist. Dank daarvoor, en ook voor de leesbaarheid.

Deze jaarrekening laat zien waar wij staan. De gemeente doet haar stinkende best om alle ballen in de lucht te houden, met veel aandacht voor sociaal beleid. We proberen de openbare ruimte op orde te houden en we hebben een klein aantal projecten waarmee wij toch blijven investeren in de toekomst. En toch, met een toenemend aantal taken en een afnemend budget is het worstelen om een goede financiële positie te houden. We hebben allemaal kunnen zien dat de RijnlandRoute daar dit jaar flink in hakt. De dubbelrol van de provincie, die als toezichthouder exact weet hoe wij ervoor staan en veel macht in handen heeft, heeft ons maximaal uitgeknepen. In het bedrijfsleven heb ik geleerd dat je nooit een auto moet kopen van je boekhouder. Zo zou je ook kunnen zeggen: koop nooit een tunnel bij je toezichthouder. Het gaat om € 9 miljoen.

We hebben in de commissie al veel gewisseld. Daarom hebben wij geen vragen meer, maar wij hebben wel drie opmerkingen.

De **voorzitter**: Even tussendoor: er worden nu hapjes uitgedeeld. U weet misschien dat ik een rondje langs de raadsleden heb gemaakt. Deze hapjes zijn een van de concreetste effecten van dat rondje. Eet smakelijk en veel gezondheid!

De heer **Mol** (VVD): U hebt nog niet met mij gesproken.

De **voorzitter**: Dat is zo. Ik moet nog spreken met de heer Mol, de heer Von der Assen en de heer Maassen. Als uit die gesprekken andere signalen naar voren komen, merkt u dat direct in de volgende raadsvergadering.

De heer **Van der Haven** (VVD): We zullen onze wensen inleveren, voorzitter.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Ik heb een interruptie over deze bijzonder gezonde en heerlijke hapjes. Ik kan mij herinneren dat aan het eind van de eervorige raadsperiode GroenLinks om precies zulke hapjes verzocht. Die kregen we toen volgens mij twee keer, maar vervolgens kwamen de kroketten toch weer door de achterdeur naar binnen. Wees nu dus alert en zorg ervoor dat dit zo blijft. Wij steunen dit.

De **voorzitter**: Nog even een citaat: als twee keer hetzelfde wordt gezegd, is het nog meer waar!

De heer **Van der Haven** (VVD): Zoals gezegd: ik heb drie opmerkingen. Er wordt gesteld dat er sprake is van een goede projectbeheersing. De VVD kan niet genoeg benadrukken dat we dat zo willen houden en waar mogelijk zelfs willen verbeteren. We lopen met onze projectenportefeuille de grootste risico's, met de Duivenvoordecorridor voorop. College, houd daar grip op!

Ook op het punt van het gemeentelijke rioleringsplan zien wij risico's. Daar hebben wij in de commissie over gesproken. Wij gaan ervan uit dat wij dat nieuwe rioleringsplan nog voor of anders ten minste gelijktijdig met de nieuwe begroting zullen krijgen. Je ziet in de Vlietwijk wat zo'n rioleringsprojectje kan gaan kosten, namelijk een slordige € 8 miljoen in één wijk. Wij houden ons hart vast voor wat er in de rest van Voorschoten nog moet gebeuren. College, maak haast!

Tot slot: werk. De Nederlandsche Bank zei deze week dat het de goede kant op gaat met onze economie. Gelukkig, met een nog slechter perspectief zou de huidige situatie helemaal zorgelijk zijn. Toch is de instroom in uitkeringssituaties op dit moment nog hoger dan de uitstroom. De instroom kunnen wij niet of nauwelijks beïnvloeden, maar de uitstroom wel. College, aan het werk!

Met die drie opmerkingen stemt de VVD graag in met de jaarrekening. De motie van ONS Voorschoten vinden wij sympathiek. Het idee dat een gemeente binnen een bepaalde termijn op aanvragen moet beschikken, lijkt ons geen slechte zaak. De jurist in onze fractie liet overigens weten dat acht weken gebruikelijk is. Maar goed, daar kun je nog met elkaar over steggelen. Ik vraag mij echter af – dat is in eerste instantie een vraag aan het college – of het altijd aan de gemeente ligt. In hoeverre heeft ook de aanvrager een rol in het ontstaan van vertraging en hoe gaan we daar dan mee om? Wij krijgen graag antwoord van het college op die vraag voordat wij een definitief standpunt over de motie innemen.

De heer **Van der Meij** (D66): Voorzitter. Ik wilde heel spontaan met een citaat beginnen; ik had dat citaat afgelopen week al bedacht. "Gelukkige families lijken op elkaar, maar ongeluk wordt door allen op eigen wijze gedragen". Ik zie nu iedereen piekeren: is dat misschien een citaat van Cicero? Enkele raadsleden piekeren niet. Het was een citaat van Tolstoj, de openingszin van Anna Karenina. Ik zal nog meer over boeken zeggen.

Voor u staat een gelukkige fractievoorzitter. Ik zal uitleggen waarom ik dat ben. Ten eerste memoreer ik graag de uitslag van de Europese verkiezingen, waarbij in Voorschoten meer dan 20% van de stemmen op D66 is uitgebracht. Dat betekent dat we op dit moment virtueel de grootste fractie hebben. Ik herinner daar maar aan. Dat belooft iets voor de komende periode!

De heer **Middelburg** (PvdA): Ik wijs de heer Van der Meij erop dat ook mijn partij die eer ooit heeft gehad.

De heer **Van der Meij** (D66): Er is een verschil tussen verleden en toekomst, mijnheer Middelburg. Ik kijk graag naar de toekomst.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Ik herinner de heer Van der Meij eraan dat ook ONS Voorschoten virtueel en ook in werkelijkheid de grootste partij van Voorschoten is geweest.

De heer **Van der Meij** (D66): Ook dat is heel erg leuk. Ik neem aan dat u niet hebt deelgenomen aan de door mij genoemde Europese verkiezingen.

De **voorzitter**: Ook de heer Zoetemelk wil iets zeggen. Laten we nu maar even het rondje afmaken. De heer Zoetemelk voert nu overigens voor het eerst als voorzitter van de CDA-fractie het woord. Ik wens hem geluk, heel veel vreugde en plezier met die benoeming.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Dank u wel, voorzitter. Het mooie is dat D66 en ONS Voorschoten uit elkaar zijn gegaan. De uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen zou weleens heel anders kunnen zijn geweest als zij samen waren gebleven. Daar wijst die uitslag van de Europese verkiezingen namelijk op.

De heer **Van der Meij** (D66): Waarvan akte.

De **voorzitter**: Goed, hebt u nu allemaal uw politieke oprispingen geuit? Dan stel ik voor dat de heer Van der Meij nu doorgaat.

De heer **Van der Meij** (D66): Dit worden bijna algemene beschouwingen.

De tweede reden waarom ik gelukkig ben, is dat de wethouders kennis hebben kunnen maken met de Voorschotense bevolking. Wat D66 betreft, hadden we die kennismaking met de gehele raad gedaan. Ik vind het een goed voorstel om dat de volgende keer zo te doen.

De derde reden waarom ik gelukkig ben, is dat de Amnesty-boekenbeurs die jaarlijks in Voorschoten wordt georganiseerd, dit jaar toch doorgaat. Dat gebeurt niet in Voorschoten; er is een locatie gevonden in Leidschendam. Ik heb een heel prettig gesprek met de wethouder gehad. Ik dank het college voor het volgend jaar beschikbaar stellen van een locatie voor de Amnesty-boekenbeurs, zodat die dan weer gewoon in Voorschoten kan plaatsvinden. Ik

ben gelukkig met die boekenbeurzen, omdat je daar juweeltjes van boeken kunt scoren. Ik heb er een paar meegenomen. Dit is "Kees de jongen", van Theo Thijssen; oud, maar niet verouderd. Ik heb ook een heel aardig boek van een scenarioschrijver die samen met Hitchcock de scenario's voor diens films schreef; ook dat boek kan ik aanbevelen. Natuurlijk heb ik ook een boek van Nobelprijswinnaar Márquez, "Honderd jaar eenzaamheid". Het belangrijkste boek dat we op de Amnesty-boekenbeurs kunnen vinden – dat is echt iets voor fanatiekelingen – is echter natuurlijk eigenlijk de programmarekening 2011–2013 van de gemeente.

Ik begin telkens opnieuw met het lezen van de jaarrekening, hoofdzakelijk omdat ik niet goed begrijp wat er staat. Ik hoop dat ik het snap als ik het nog eens lees. Thuis werd er al aan mij gevraagd waarom ik weer in hetzelfde boek begon te lezen. Zoals mijn collega al zei, leggen wij onze achterban graag uit waarom wij hier zitten en leggen wij graag verantwoording af. Ik heb thuis op mijn achterban ge oefend: hoe werkt die begroting nou? Daar is een bepaalde techniek voor en die noemen we BBV. Ik heb dat voor de familie thuis vertaald in huis–tuin–en–keuken–taal. Ik zei: "Papa en mama verdienen samen €3.000 netto per maand, we geven €4.000 uit, we halen €1.500 uit de spaarpot en dan houden we per maand €500 over". Daar stond de familie van te kijken, want die vond dit een zeer merkwaardige manier van rekenen, maar dat is nou het BBV. Daarom pleit ik ervoor dat we, als de gemeente in 2013 een verlies lijdt van 3 ton, als er geld uit de spaarpot komt en als er dan een winst is van € 500.000, dat helder en duidelijk maken en dat we ook duidelijk maken waar die gelden vandaan komen, hoe die tekorten ontstaan en hoe we die dekken. Dat vind ik belangrijk. Ik sluit mij dan ook aan bij het voorstel van vorige sprekers om te proberen om de jaarrekening en de begroting helderder te maken.

Uit de jaarrekening komen enkele hoofdlijnen naar voren. Ik zal aangeven aan welke hoofdlijnen wij hechten. Ten eerste: afspraak is afspraak. Als we met elkaar een budget hebben afgesproken voor bepaalde typen uitgaven, houden we ons aan dat budget per type uitgave. Dan gaan we niet ineens binnen een heel programmaonderdeel switchen. Dat vind ik een belangrijk punt. Als we het budget overschrijden – dat geldt van werkorganisatie tot Rekenkamer en tot gemeenschappelijke regelingen – wordt dat gecompenseerd. Als er onrechtmatige uitgaven zijn – dat kan niet de bedoeling zijn – is het belangrijk dat het college aangeeft dat die onrechtmatige uitgaven niet meer voorkomen en dat wellicht niet de goede technische oplossing is toegepast. Dan beschouwen we dat als een eenmalige noodzakelijke correctie.

Het tweede punt dat ik graag naar voren wil brengen, is dat we al een aantal jaren schuiven met de investeringsboeggolf. U kent het gezegde "schrijven is schrappen". Wij hebben op dit moment de neiging om misschien te schrappen in het aantal projecten. Overweeg dat!

Ons laatste punt betreft de betalingstermijnen die de gemeente hanteert. We hebben gevraagd of onze leveranciers binnen 30 dagen worden betaald. Het eerlijke antwoord is "nee". Wij stellen ons voor dat dat wel gaat gebeuren. Het moet en kan beter. Het bedrijfsleven

wacht op orders en is blij met orders, maar onze ondernemers zijn nog blijer als zij op tijd worden betaald. Aansluitend daarop neigen wij ertoe om de motie van ONS Voorschoten te steunen om ervoor te zorgen dat ook degenen die subsidie van de gemeente ontvangen, binnen de daarvoor geldende wettelijke termijnen antwoord krijgen.

Ik dank het ambtelijk apparaat en de wethouder hartelijk voor de uitgebreide toelichting die de afgelopen periode is gegeven. Ik eindig niet met een oproep aan de raad, maar met een oproep tot duurzaamheid. We zitten op dit moment met allerlei oranje plastic cadeautjes bij supermarkt A, supermarkt B en supermarkt C. In de huidige periode is het ongeveer hetzelfde als met carnaval: je verheugt je erop en wanneer je wakker wordt, heb je een kater. Dan zijn al die plastic dingetjes overbodig geworden. Ik pleit ervoor dat de supermarkten zo snel mogelijk na de wereldkampioenschappen bakken neerzetten om dat plastic in te zamelen en dat zij de volgende keer spullen van duurzaam materiaal maken.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Is het college de afspraken nagekomen en zijn de ambities gerealiseerd? Is er zorgvuldig omgegaan met het gemeenschapsgeld? Is er te veel of juist te weinig geld uitgegeven? Kunnen wij als raad voldoende inzicht krijgen in wat het college in 2013 heeft gedaan? Dat zijn belangrijke vragen die aan de orde komen bij de bespreking van de jaarrekening en het jaarverslag. Die vragen raken de burgers van Voorschoten, omdat het inderdaad gaat om de vraag of het gemeentebestuur doet wat er is beloofd en of de gemeenteraad de vinger voldoende aan de pols houdt. Ik sluit mij aan bij de opmerking van vorige sprekers dat het verslag steeds beter wordt. Wij steunen het voorstel voor een goede samenvatting aan het begin. Het zou heel goed zijn als die er komt; daar zijn wij positief over. Er is ook al gezegd dat er zaken zijn gerealiseerd en ook dat verdient een compliment. De belangstelling van GroenLinks gaat echter natuurlijk onder andere uit naar het beleid op het punt van duurzaamheid. Wat is er op dat punt afgesproken, wat is er nagekomen en kunnen wij de vinger daarbij goed aan de pols houden? Het antwoord kan niet positief zijn. Let wel: dat gaat niet om de afspraken die zijn gemaakt; daar hebben we in een ander verband over gesproken. Het gaat om de vraag of die afspraken zijn uitgevoerd en of de ambities waar zijn gemaakt.

Ik kan een paar voorbeelden geven die ons treurig stemmen, ten eerste het in het milieubeleidsplan en het milieuprogramma als ambitie genoemde terugdringen van de CO₂-uitstoot. In het hoofdstuk waarin die ambitie wordt genoemd, lezen we niets over de realisatie. Ja, er staat dat die ambitie er is, maar hoe zit het nou? We hebben vorig jaar gevraagd hoeveel minder CO₂-uitstoot er in 2012 was. Toen was het antwoord: niets minder. Aan de ambitie was dus niet voldaan. Dit jaar hebben we daar weer naar gevraagd: hoe zit het dan met 2013? Er is immers een ambitie. We hadden het graag ambitieuzer gewild, maar "minder" is ook een ambitie. Het antwoord daarop was dat we daarvoor geen monitor hebben. O, heeft die van 2012 dan de geest gegeven? Dit komt gek op ons over en dit geeft niet het gevoel dat er een consequente monitoring plaatsvindt. Bovendien: als er geen monitor is en als je dus nooit kunt meten of je je doel bereikt, waarom spreken de raad en het college dan af om

minder CO₂ uit te stoten? We zitten hier niet om onze tijd te verdoen. Wij weten dat dit wel kan. Dit klopt natuurlijk niet en hier houdt de raad de vinger ook niet aan de pols.

Laten wij het ook maar weer eens over de reserve duurzaamheid hebben; de PvdA heeft daar al een vraag over gesteld. Ons was bekend waarom er minder geld in die reserve zit; er waren namelijk te weinig plannen voor, hoewel wij daar jaar in, jaar uit naar hebben gevraagd. Daar gaan we niet meer op in, want dat was inderdaad een afspraak, maar er zouden gemeentelijke projecten komen. We hebben daarnaar gevraagd. Er zijn initiatieven ingediend door burgers, op aanvraag van het college. Enkele van die initiatieven zijn gehonoreerd. We hebben gevraagd om een plan te maken, om het geld concreet te verdelen en om kredieten te reserveren voor burgerinitiatieven. We hebben wethouder De Beer gevraagd of er nog ruimte is voor burgerinitiatieven of dat het college het voortouw gaat nemen. Of is alles al ingedeeld en gaat er zoveel geld naar dit en zoveel geld naar dat? We moeten overigens wel zeggen dat de scholen al heel veel hebben gekregen uit deze reserve. We lezen in de beantwoording dat die burgerinitiatieven nu eigenlijk een gepasseerd station zijn. Inmiddels zijn we tureluurs. Wij snappen er niets meer van. Wat is nou het beleid? Wat kunnen wij nou aan burgers vertellen? We zullen hier nu geen opheldering over krijgen, maar we hopen dat die wel snel komt en dat er dan gewoon afspraken worden gemaakt, zoals op ieder ander beleidsterrein, dat er gemonitord wordt, zoals op ieder ander beleidsterrein, en dat we ook heel serieus bekijken of de ambities zijn gerealiseerd.

Het tweede punt dat wij ter sprake brengen, is het niet uitgevoerde beleid. De heer Van Rixtel is daar in de commissie al op ingegaan. In de beantwoording van de vragen is verwezen naar bijlage 1. Die bijlage hebben we gelezen, van voor naar achter en van achter naar voren en we hebben er bovendien flink doorheen gespit. Ik geef één voorbeeldje; we hoeven geen antwoorden op vragen te krijgen, maar dit illustreert waar wij mee zitten. Bij de vervanging en nieuwbouw van De Vink staat een positief saldo van ruim € 431.000. Daar gaat nog wat geld vanaf; uiteindelijk blijft er € 250.000 over. Dat is goed om te weten. We zijn blij met die informatie en er is al heel wat opgelost, maar bij het nagaan van de gegevens komen er weer vragen op. Er was te ruim begroot. Het kan heel gunstig zijn dat het minder is geworden en er kan heel scherp zijn ingekocht. Dat zou prima zijn, maar wij herinneren ons ook heel goed de discussie over de duurzaamheidsberekening.

De heer **Van der Haven** (VVD): Mevrouw Lamers neemt heel uitgebreid de tijd voor haar eerste termijn. Dit lijken mij vragen die als technische vragen in de commissie gesteld hadden moeten worden.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Dit zijn geen vragen; ik zeg dit ter illustratie. Als je iets wilt illustreren, kost dat inderdaad weleens tijd. Er is al eerder tijd genomen voor andere zaken; die nemen wij nu dus ook even voor dit onderwerp. Het duurt overigens nog maar even, maar wij willen laten zien wat wij bedoelen.

Er was in ieder geval een lage score op één aspect van de GPR, het milieu. Je kunt zeggen dat er scherp is ingekocht, maar je kunt ook zeggen dat er dan geld had kunnen worden besteed om dat beter te doen. Nogmaals, we willen geen antwoord op deze vragen. We hebben die vragen al gesteld en we hebben een antwoord gekregen. We willen alleen illustreren wat we bedoelen.

Het derde punt, de subsidieverlening, is al door vorige sprekers aangekaart. Daar gaan we niet dieper op in. We willen alleen de ingediende motie bespreken. Ook wat ons betreft, gaat die motie wat ver. Misschien is het wel een goed idee om dit te laten gelden voor het voortzetten van subsidies, dus niet bij nieuwe subsidies, maar eigenlijk zijn wij het eens met het bezwaar dat je allerlei ongewenste effecten kunt krijgen. We zullen de motie dus niet steunen, maar ook wij vinden de motie sympathiek.

Ons vierde en laatste punt is het beslispunt over de onttrekkingen uit de reserve. Daar hadden we op willen ingaan, maar dat gaan wij nu niet doen. Daar zal immers later nog over gesproken worden in het kader van de reserves. We laten het dus hierbij en we zullen ons inzetten voor een goede inhoudelijke bespreking op dat moment.

Kortom: de jaarrekening en het jaarverslag geven inzicht, maar leveren ook veel vragen op over het gevoerde beleid. Die vragen houden wij vast bij de behandeling van het verdere beleid.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Zoetemelk, voor zijn maidenspeech als fractievoorzitter.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Voorzitter. De Rekenkamercommissie heeft naar aanleiding van een onderzoek naar de financiële situatie van Voorschoten in oktober 2013 een conclusie getrokken over onze reserves en voorzieningen. Die conclusie was dat Voorschoten voldoet aan de wettelijke eisen inzake reserves en voorzieningen en dat de financiële situatie nog steeds solide is. Het eigen vermogen daalt echter gestaag. Daarnaast worden voorgenomen uitgaven uit de programmabegroting niet structureel gedekt door de verwachte inkomsten. De gemeente zal evenals in 2009 en 2012 interen op het eigen vermogen, tenzij het beleid wordt gewijzigd. Dit is zorgelijk, temeer omdat de financiële risico's toenemen. Ook wordt aandacht gevraagd voor het versterken van het risicomanagement. Er wordt aanbevolen om de gemeenteraad op een minder ingewikkelde en meer samenhangende manier te informeren over financiële zaken, want dan kan de raad zijn verantwoordelijkheid meer nemen.

Ik begin met het laatstgenoemde punt. De jaarrekening is leesbaarder en transparanter geworden, maar is altijd voor verbetering vatbaar. Helaas moet de CDA-fractie ook constateren dat we er nog niet in geslaagd zijn om andere aanbevelingen volledig te effectueren. Wij zien in een aantal constatering in het rapport van de accountant een bevestiging van onze zorgen, bijvoorbeeld met betrekking tot onrechtmatig niet gecorrigeerde afwijkingen, zoals het onjuist gebruikmaken van reserves, het onjuist toepassen van Europese aanbestedingsregels

en omgevingsvergunningen, kredietoverschrijdingen, het onjuist factureren van leges en het overschrijden van termijnsubsidies. Hier zit direct mijn eerste vraag aan vast: wat betekent het onjuist factureren van leges financieel? Gaat het daarbij om grote bedragen? Gaat het om te veel factureren of om te weinig factureren? Het antwoord hoeft niet in bedragen te worden gegeven, maar gaat het hierbij om grote consequenties? Het CDA wil verder uiteraard dat deze fouten en onregelmatigheden worden vertaald in maatregelen, zodat ze in de toekomst niet meer plaatsvinden.

De Rekenkamer heeft geadviseerd om een implementatieplan te maken voor de verbetering van het financiële beleid. Die toezegging heeft het college vorig jaar gedaan. De vraag is nu of daarmee is gestart. Of gaat de nieuwe wethouder van Financiën daar nu voortvarend mee aan de slag? De start van de commissie Planning en Control is op zich een eerste stap van een verbeterslag, maar wat gaat er nog meer gebeuren?

Aan de jaarrekening is hard gewerkt. Het is een lijvig boekwerk geworden. We hebben respect voor de inzet van de ambtenaren en we zijn er dankbaar voor dat het overzicht weer transparanter en leesbaarder is geworden, maar ik herhaal dat het altijd iets beter kan. Het gaat in de raad echter niet om het rondmaken van een jaarrekening, maar om het gezond maken van onze financiële situatie. Daar moet aan gewerkt worden. Het uitgangspunt is een meerjarig materieel begrotingsevenwicht, waarbij de gemeentelijke lasten niet worden verhoogd en de gemeente niet meer geld uitgeeft dan wat er binnenkomt; dat hebben we ook van andere fracties gehoord. Ik heb in de commissie al gezegd dat er weliswaar een goedkeurende verklaring van de accountant is, maar dat dit bij strengere regels of bij een andere accountant zomaar anders kan uitpakken.

Er staat nog een vraag van mij open. Die vraag betreft het verhuren van ruimte binnen het gemeentehuis. De politie gebruikt hier ruimte voor haar diensten naar buiten in de gemeente Voorschoten. Ik heb daar nog geen antwoord op gezien. Misschien kan daar nu antwoord op gegeven. Anders verwacht ik dat antwoord binnenkort schriftelijk.

De motie van ONS Voorschoten is inderdaad sympathiek, maar de consequenties gaan ver. Op zich ben ik wel bereid om het antwoord van de wethouder af te wachten, maar we staan hier niet positief tegenover. Het is echter goed als de wethouder nog even aangeeft welke consequenties de motie kan hebben. Dan zullen we daarover een beslissing nemen. Wij gaan akkoord met de voorliggende jaarrekening. De wethouder zal vast toezeggen om het allemaal nog beter te maken.

Wethouder **Beimers**: Voorzitter. Namens de wethouders verzoek ik om een korte schorsing in verband met intern beraad over de motie.

De **voorzitter**: Op dit moment?

Wethouder **Beimers**: Ja.

De **voorzitter**: Akkoord.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

Wethouder **Beimers**: Voorzitter. Veel woordvoerders hebben waardering uitgesproken voor de voorliggende jaarrekening. Het is duidelijk dat ik daar zelf geen letter, punt of komma aan heb kunnen toevoegen, maar ik aanvaard de waardering voor de jaarrekening graag in dank. Ik zal de waardering graag gelijk doorgeven aan de medewerkers van de afdeling Financiën die daarvoor hebben gezorgd. De tevredenheid over de voorliggende jaarrekening neemt niet weg dat veel woordvoerders hebben aangedrongen op verdere voortgang met betrekking tot de inzichtelijkheid en transparantie van de jaarrekening. In de commissie is daarover gesproken. Toen heb ik de heer Van Haastert, die dat voorstel deed, toegezegd dat we bij de volgende jaarrekening zullen proberen om een beknopte managementsamenvatting te maken. Die zullen we vergezeld laten gaan van een inhoudelijk persbericht. Ik hoop dat we daarmee een verdere stap kunnen zetten. Veel woordvoerders hebben ook gewezen op de activiteit van de commissie Planning en Control. Ik hoop dat wij in nauwe samenwerking tussen het college en de commissie Planning en Control die verdere stappen kunnen voorbereiden.

Op de motie van de heer Rasch kom ik straks terug. De heer Maassen heeft zich zeer beknopt uitgedrukt, ook in verband met het feit dat zijn politieke groepering in 2012 en 2013 nog niet in de raad zat. De heer Middelburg heeft mij in het bijzonder gevraagd of bij grondleveringen een rentecomponent wordt toegepast. Dat kan ik bevestigen; dat doen wij. Dat is een standaard werkwijze. In de door de heer Middelburg in de commissie en ook nu genoemde concrete casus was dat nog niet aan de orde omdat er nog geen sprake was van een juridische levering. Zodra het zover is, gaat echter ook in die casus de rentetikker tellen. Daarmee behartigen we het belang van de gemeente. De heer Middelburg sprak ook over mijn toezegging om tijdig – dat wil zeggen: uiterlijk in het laatste kwartaal van 2014 – met de raad te spreken over de financieringswijze van de investering in de RijnlandRoute. Die toezegging kan ik hier bevestigen.

De heer Van der Haven sprak nogmaals over het belang van een goede projectbeheersing. In dat verband gaf hij terecht als voorbeeld het hebben en houden van grip op de ontwikkelingen in de Duivenvoordecorridor. Hij noemde ook het rioleringsplan en de in- en uitstroom. Dat zijn natuurlijk zeer strategische en belangrijke onderwerpen waaraan de betrokken wethouders de nodige aandacht zullen besteden. Dat zullen we natuurlijk doen.

De heer Van der Meij heeft een aantal zeer interessante punten aan de orde gesteld, maar daarop is volgens mij op dit moment geen reactie van het college nodig. De suggestie van de heer Van Haastert over een managementsamenvatting heb ik zojuist al even genoemd. De heer Van der Meij sprak ook over het switchen van uitgavenposten en over overschrijdingen. Die dingen hebben natuurlijk te maken met het budgetrecht van de raad. Het past ons als

college om daar ernstig rekening mee te houden, al was het maar om onrechtmatigheden te voorkomen. Dat is uiteraard ook het doel van ons handelen. Wij zullen daar zeer ernstig naar streven en wij zullen ook bekijken hoe wij de verschillende door de accountant gesignaleerde punten kunnen beleggen met concrete maatregelen. Dat was de vraag vanuit de raad en dat zeg ik dus graag toe. Dat is ook nodig om te voorkomen dat we opnieuw vervallen in de gemaakte fouten.

Uiteraard moeten we ons zoveel mogelijk aan de betaaltermijnen houden. Vaak wordt er al een voorschot gegeven, maar ik denk dat het goed is om daar structureler naar te kijken om te bezien hoe we het betaalgedrag van de gemeente kunnen verbeteren om te voorkomen dat als gevolg van te traag betaalgedrag van de gemeente particuliere ondernemers in onze gemeente maar ook daarbuiten in problemen komen.

Mevrouw Lamers vroeg mijn aandacht voor het onderwerp duurzaamheid. Zij sprak onder andere over het gebrek aan meetbare gegevens en het toepassen van het instrument van monitoring op het punt van de CO₂-uitstoot en de vermindering daarvan: daar zou je op z'n minst iets over moeten kunnen opschrijven. Ik denk dat op dat punt wel een vermindering tot stand is gebracht, al was het maar omdat ik heb gelezen dat de door Voorschoten geplaatste zonnecollectoren een enorm effect hebben gehad op de hoogte van de energierekening. Dat betekent natuurlijk dat wij minder fossiele brandstoffen hebben verstoekt dan wanneer die zonnecollectoren er niet waren geweest; dat kan haast niet anders. Dat betekent volgens mij ook dat de CO₂-uitstoot daardoor lager is.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): De wethouder gaat uitgebreid in op wat ik heb gezegd. Daar ben ik heel blij mee, maar het gaat niet zozeer om een inhoudelijke discussie. Het gaat meer om de manier waarop wij als raad monitoren. Ik ben blij dat de wethouder daar positief op reageert.

Wethouder **Beimers**: Dank voor deze interventie.

De heer Zoetemelk van het CDA heeft nog eens extra benadrukt dat het zaak is om de financiële positie van de gemeente Voorschoten gezonder te maken. De visies van de Rekenkamer en de accountant over de financiële positie van Voorschoten lopen enigszins uiteen. In elk geval zullen we zowel de aanbevelingen van de Rekenkamer als die van de accountant goed bestuderen en ook zoveel mogelijk volgen. Mijn standaardreactie is altijd dat wij de aanbevelingen overnemen, want het gaat in beide gevallen om professionals en de Rekenkamer heeft een hoge kwaliteit en neemt buitengewoon zinnige dingen in haar rapportages op. Het is dus zaak dat we die aanbevelingen in het belang van Voorschoten bijzonder serieus nemen en bekijken waar we de bestaande bedrijfsvoering kunnen verbeteren.

Ik heb al iets gezegd over maatregelen die wij zullen nemen om onrechtmatigheden in onze uitgaven te voorkomen, want die wil je natuurlijk niet. Ook bij de gemeente worden overigens weleens fouten gemaakt. Het is moeilijk om hout te hakken zonder ook splinters te

krijgen, maar dat is natuurlijk geen argument om daar niet serieus op in te gaan. We gaan van start met een implementatieplan voor de Rekenkamer.

De heer Zoetemelk vroeg ook wat er gebeurt als we een andere accountant krijgen. Meestal opereren accountants volgens vaste instructies op basis van de voorschriften in het BBV, uiteraard de Gemeentewet en allerlei instructies waaraan gecertificeerde accountants moeten voldoen. Die instructies komen uit hun vakorganisatie. Op dat punt maakt de keuze van de accountant dus niet heel veel uit.

De heer Zoetemelk stelde een concrete vraag over de huur die eventueel zou worden betaald door de politie voor gebruik van een beperkte hoeveelheid vierkante meters in dit complex. Daar wordt geen huur voor betaald, omdat het gebruik door de politie positieve effecten heeft voor de gemeente zelf. Het is immers handig dat de politie hier zit. Dat heeft ook een zekere uitstraling en men vindt het prettig om de politie ook hier te zien.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Ik heb begrepen dat dit in andere gemeenten wel heel gebruikelijk is. Volgens mij noemde u de vorige keer de brandweerkazerne als voorbeeld waarvoor wel huur wordt betaald. Ook dat is volgens mij voor een heel goed doel. Dat verschil zie ik dus niet zo. Misschien kan de burgemeester daarop ingaan.

De **voorzitter**: Heel kort. Voor de brandweerkazerne wordt inderdaad huur betaald, maar daar is sprake van een permanente bezetting. Ik heb begrepen dat de politie af en toe een ruimte in het KCC gebruikt. De politie zit daar in beginsel in de ochtenduren. Dat is dus een betrekkelijk gering gebruik. Daarnaast gebruiken de wijkagenten ook de bovenste verdieping van het fractiegebouw. Het gebruik is dermate beperkt dat het niet reëel lijkt om daar huur voor te vragen. Dat is de redenatie.

Wethouder **Beimers**: Dan rest nog de motie van ONS Voorschoten. Het college heeft zich daar zojuist over beraden en is tot de conclusie gekomen dat wij de motie ontraden, omdat wij van mening zijn dat het proces misschien niet 100% perfect gelopen is, maar wel bijna. Wij verstrekken ongeveer 180 subsidies op jaarbasis. Wij pakken dat gefaseerd aan. Een subsidie wordt op basis van een beoordeling en natuurlijk met inachtneming van de subsidieverordening op enig moment toegekend. Vervolgens wordt een beschikking gemaakt en vindt betaling plaats. Die betaling heeft het karakter van een bevoorschotting. Als slot van dat proces vindt uiteindelijk na afloop van het begrotingsjaar de vaststelling plaats, maar pas nadat de verantwoording van de gesubsidieerde instelling is ontvangen en is gecontroleerd. Het kan dus gebeuren dat in die verantwoording van de gesubsidieerde instelling tekortkomingen worden gesignaleerd die leiden tot een gewijzigde vaststelling van de omvang van de subsidie. De motie slaat dus niet op het toekennen van de subsidies maar op het vaststellen daarvan. Het proces is volgens mij goed ingericht, maar vergt ook dat de subsidieontvangers hun verantwoording op tijd inleveren. Als zij dat niet doen, leidt dat niet tot een verrekening en tot intrekking van de subsidie, maar het kan wel tot enige vertraging leiden. Uiteraard kunnen zich ook aan de kant van de gemeente vertragingen voordoen. Dat is nooit helemaal uit

te sluiten, maar we doen onze uiterste best om dat zoveel mogelijk te voorkomen. De strekking van de motie is van dien aard dat wij vrezen dat de motie in haar praktische uitwerking uiteindelijk gevolgen heeft die wij nog niet helemaal kunnen overzien. Dat leidt ons op dit moment tot de conclusie dat de motie door ons moet worden ontraden.

De **voorzitter**: We hebben verscheidene keren sirenes gehoord van hulpverleningsvoertuigen. Ik heb begrepen dat bij de Kniplaan iemand te water is geraakt. Er is dus geen sprake van brand of van verkeersongevallen. Er is kennelijk iemand te water geraakt. Vandaar dat de ladderwagen is ingezet.

We beginnen nu aan de tweede termijn. Het is 21.40 uur. Ik heb begrepen dat sommigen van ons vanavond een andere verplichting hebben, van welke aard dan ook. Misschien is het dus goed om te proberen om de vergadering in een redelijk tempo af te ronden.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Zoals ik in mijn eerste termijn heb aangekondigd, wilde ik in de tweede termijn de motie bespreken die ik wilde indienen. Het heeft mij dan ook enigszins verrast dat het college nu al een standpunt heeft ingenomen, maar dat zij zo. Ik zal het kort houden, want dit is inderdaad een avond met heel veel andere afleiding, bijvoorbeeld het feit dat mijn dochter haar vwo-diploma heeft gehaald. Ik wil graag naar haar toe gaan.

(Applaus)

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Ik heb van veel collega-raadsleden een reactie op de motie gekregen in de trant van: sympathiek, maar er zitten risico's aan vast. Wat dat betreft, wil ik een paar dingen verhelderen, misschien rechtzetten of misschien anders positioneren. Ten eerste: het gaat niet over subsidies. De subsidies zijn de aanleiding, maar het gaat over beschikkingen die een gemeente als overheid afgeeft. Dat kan bijvoorbeeld een parkeervergunning of een bouwvergunning zijn. Het kan van alles zijn. Het gaat erom dat een gemeente beschikkingen afgeeft waaraan termijnen verbonden zijn. Die termijnen zijn er niet voor niets. Sommige collega-raadsleden hebben erop gewezen dat de gemeente fatsoenlijk de tijd moet krijgen om te kunnen beoordelen of een aanvraag gehonoreerd kan worden. De wetgever heeft daar goed over nagedacht en heeft gezegd dat voor bepaalde typen aanvragen zes weken meer dan voldoende is. De wetgever heeft ook gezegd dat andere typen aanvragen ingewikkelder zijn en dat daarbij dertien weken voldoende is. De wetgever biedt de gemeente ook de ruimte om de termijn te verlengen als zij onverhoopt tegen complicaties aanloopt. Het gaat dus eigenlijk niet over de vraag of de gemeente genoeg tijd heeft. Het gaat erom of de gemeente haar werk goed doet en of de gemeente wil communiceren met de burger, in de zin van: beste burger of beste instelling, u vraagt iets van ons; we hebben daar wat meer tijd voor nodig en daar hebben we goede redenen voor. De reden kan dus niet zijn dat men de aanvraag vier weken op een bureau heeft laten liggen, dat de ambtenaar op vakantie ging toen de aanvraag aan de beurt was en dat de termijn toen voorbij was. Dat kan geen reden zijn; er moet een goede inhoudelijke reden zijn. De motie beoogt om de ge-

meentelijke organisatie ertoe uit te dagen om haar bedrijfsvoering zodanig op orde te hebben dat we voldoen aan de minimale eisen die in de wet zijn gesteld. Het gaat dus om de minimale eisen en niet om meer, met de mogelijkheid van verlenging. Er is van vele kanten gewezen op de mogelijkheid dat de aanvrager in gebreke is. Ook daar heeft de gemeente instrumenten voor; gebruik die instrumenten! Ik noem bijvoorbeeld het instrument van het instellen van een hersteltermijn. Als de indiener onvoldoende documenten heeft aangeleverd, bijvoorbeeld bij de afrekening van een subsidie, wordt de termijn even stilgezet. Ook als de indiener eigenlijk al te laat is omdat de documenten voor een bepaalde datum ingeleverd hadden moeten zijn, moet je de daarvoor beschikbare instrumenten gebruiken ten behoeve van een goede bedrijfsvoering.

Dat is de uitdaging die deze motie beoogt. Het gaat ook om het leggen van een lat. Het is iets te makkelijk om te zeggen dat wij het heus wel goed doen en dat het aan de ander ligt. Als het aan de ander ligt, is dat aantoonbaar en voor die situatie zijn er voorzieningen en regelingen. Als het niet aan de ander ligt, hanteren we een zodanige norm dat wij ons houden aan de gestelde regels. Dat is net zoals bij de supermarkt die zegt: als u de zoveelste in de rij bent, krijgt u een cadeautje, tot en met een volle boodschappenkar. Dat gebeurt uiteraard nooit, want als dat gebeurt, zwaait er wat. Dat zou dus eigenlijk de norm moeten zijn. Er moet wat zwaaien in dit huis als we onze norm niet halen. Het kan niet zo zijn dat we dat een jaar of twee jaar na dato een keer horen via een accountantsverslag.

Ik heb van meerdere collega-raadsleden gehoord dat zij de motie sympathiek vinden, maar dat zij praktische bezwaren zien en dat wij de consequenties niet overzien. Ik heb geprobeerd om de consequenties te schetsen. Ik stel mijn collega-raadsleden nu dus de concrete vraag of zij kunnen meevoelen met de door mij gegeven argumenten ten aanzien van de termijn. Ik wil namelijk het debat met hen aangaan. Ik vind dat het college eigenlijk pas aan de beurt is nadat wij gesproken hebben. Ik vind dat de termijn best wel redelijk is, dat we echt wel de tijd hebben, dat er mogelijkheden zijn om de termijn te vergroten en dat we, als het aan de ander ligt, instrumenten hebben om daarmee om te gaan. Er zijn dus allerlei waarborgen om te voorkomen dat iemand onverhoopt onterecht een positieve beschikking krijgt die niet de bedoeling was. Dat is ook niet de bedoeling. De bedoeling is om de ethische, morele norm hoog te leggen. Dat is mijn concrete vraag aan de raad.

De **voorzitter**: Ik zie een aantal handen omhoog gaan, maar iedereen heeft nog een tweede termijn. Of wilt u per se toch nu interrumpen?

De heer **Van der Meij** (D66): Als u nu de discussie wilt over de motie van ONS Voorschoten, kan dat wat mij betreft. Als u zegt dat ik daar beter in mijn tweede termijn op kan ingaan, doe ik dat.

De **voorzitter**: Volgens mij focust de discussie in de tweede termijn zich met name op het punt van tijdige besluitvorming, dus op de motie. Het lijkt mij dus praktisch om gewoon het

rondje af te gaan. Dan komt dit punt vanzelf naar voren. Ik constateer dat de raad daarmee instemt.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik zal kort ingaan op de motie van de heer Rasch. Ik vind het in de orde van de vergadering een beetje raar om in de eerste termijn een motie in te dienen, te zeggen dat je de motie pas in de tweede termijn gaat behandelen en het dan vreemd te vinden dat het college alvast op de ingediende motie reageert. Zo gaat dat. Maar goed, ik zal nu ingaan op de inhoud. De poging om de gemeente tot een spoedige besluitvorming te dwingen, staat mij aan. Inwoners van Voorschoten mogen verwachten dat de gemeente goed functioneert en behoren ervan uit te kunnen gaan dat verzoeken gewoon binnen de wettelijke termijnen worden afgehandeld. Het is mij overigens niet duidelijk over hoeveel gevallen we het nu eigenlijk hebben en wat nu eigenlijk het probleem is. Uit de antwoorden van de wethouder maak ik op dat het probleem veel minder groot is dan in de jaarrekening het geval lijkt te zijn.

Ik heb nog een ander probleem met de motie. Zoals gezegd, staat het idee mij aan, maar bij mij blijft heel erg het gevoel hangen dat de motie zoals die er nu ligt, ertoe leidt dat, als er iets misgaat, verzoeken worden ingewilligd, niet omdat de inhoud van het verzoek goed is maar vanwege procedurele fouten en procedures bij de gemeente. In dat verband wijs ik op de procedure bij WOB-verzoeken. WOB-verzoeken zijn een heel goed middel en ik ben daar zeer voor ten behoeve van transparantie van de overheid, maar de regelgeving over WOB-verzoeken is zodanig dat enkele mensen denken dat zij met enorme, belachelijke verzoeken een hoop geld kunnen krijgen omdat de gemeente dan de termijnen niet kan halen en een boete moet betalen. Er wordt op dit moment overigens gewerkt aan regelgeving waarmee dit wordt aangepast, maar de vergelijking met de huidige WOB-verzoeken dringt zich bij dit voorstel bij mij op. Ik vind dat het niet zo zou moeten zijn dat subsidieverzoeken aan de gemeente niet op basis van inhoud maar op basis van procedurele regels worden gehonoreerd. Daarom zal ik niet voor dit voorstel stemmen.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Ik heb in de tweede termijn nog een kleine opmerking over de programmarekening voordat ik op de motie van de heer Rasch inga. Ik hoef daar vanavond geen antwoord op, maar ik zal hier op een ander moment uiteraard wel een vraag over stellen. Ik ben blij dat we de rentecomponent gebruiken bij grondleveringen. De hamvraag is natuurlijk wel hoe we bepalen wanneer we de juridische levering uitvoeren. De twee gronden waar het om gaat, worden namelijk allebei redelijk actief bebouwd. Dat zie ik wanneer ik daar dagelijks langs fiets. Als we rente rekenen maar als we juridisch bij wijze van spreken pas over tien jaar leveren, herhaal ik het aanbod dat ik in de commissievergadering heb gedaan: dan kan de wethouder altijd met mij komen praten over gronden die hij wellicht wil verkopen maar juridisch pas over een aantal jaren aan mij zal leveren.

Ik ga nu graag in op de motie van ONS Voorschoten. Net als iedereen vind ik die motie sympathiek. Het is natuurlijk heel belangrijk dat de gemeente haar taken juist en volgens de regels uitvoert. Ik ga ook zeker niet zeggen dat wij, als de accountant iets vaststelt, dan moe-

ten bedenken dat dat wél goed was. Volgens mij is er echter enige spraakverwarring, want er wordt nu heel sterk een link gelegd met inwoners die iets vragen. Verbeter mij als ik het fout heb, maar zoals ik het heb begrepen, gaat het in de jaarrekening en bij de accountant om het vaststellen van de subsidies. Soms – niet altijd – duurt dat te lang. Dat hoort niet en daar mogen we het college op aanspreken. Dat is dan ook te vergelijken met de consequentie van drie boodschappenwagens in een rijtje: wij zeggen tegen het college dat te veel vaststellingen van subsidies te lang duurden en dat wij als raad nu graag een volle boodschappenwagen krijgen. Het vaststellen van een subsidie is echter niet hetzelfde als beschikken over de aanvraag, waar het je als subsidieontvanger om gaat. Je wilt een beschikking over je aanvraag. Met andere woorden: je wilt subsidie krijgen. Het vaststellen van een subsidie betekent naar mijn beste weten dat je achteraf controleert of die subsidie juist is uitbetaald en juist is besteed. Dat is de vaststelling en daar loopt het af en toe fout. Als ik het goed heb begrepen – anders zal het college mij vast verbeteren en roepen dat ik het verkeerd heb begrepen en dat het college ook de beschikkingen fout doet – worden de beschikkingen, waar het de subsidievragende inwoners en verenigingen om gaat, wel op tijd geleverd. Daar is het de heer Rasch volgens mij om te doen en dat loopt goed. Het hoort niet dat er sprake is van vertraging van de vaststelling, dus met betrekking tot de wettelijke plicht die ook het college heeft om te controleren of alles goed is. Ik ben het er helemaal mee eens dat dat niet zou moeten, maar dat heeft geen connectie met de toewijzing, want als je een subsidie gaat vaststellen, is daar al over beschikt. Anders zou die subsidie er immers niet zijn. Als die spraakverwarring is opgehelderd, wordt de motie volgens mij overbodig. Volgens mij is er gewoon een misverstand over wat het vaststellen van een subsidie betekent.

De **voorzitter**: We voeren deze discussie nu in de context van de jaarrekening, maar als wij wat diepgaander over deze problematiek willen spreken, zou het eigenlijk veel wijzer zijn om de motie aan te houden en het onderwerp te agenderen voor de commissie Burger en Bestuur. We zitten nu immers toch onder een zekere tijdsdruk. Dat leidt misschien tot minder adequate besluitvorming. Ik weet ook niet of wij vanavond in staat zijn om de essentie van deze problematiek te pakken. Het gaat om subsidies en er zijn op dat punt allerlei regelingen. Op het punt van omgevingsvergunningen weten we dat, als de gemeente laat is, ook van rechtswege vergunningen worden verleend. Er is ook gesproken over de WOB, waarbij sprake is van boetebedingen. Op het punt van tijdigheid van besluitvorming ten opzichte van de burger is volgens mij dus sprake van een complexe problematiek. Is het wijs om dat nu onder tijdsdruk en in de context van een jaarrekening af te raffelen? Of is het wijzer om dit punt te agenderen voor een van de eerstkomende vergaderingen van de commissie Burger en Bestuur? Als uw voorzitter wil ik dit ordevoorstel aankaarten. Het lijkt mij goed dat de heer Rasch als indiener van de motie als eerste het woord krijgt.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Voorzitter, mag ik even overleggen met mijn fractie?

De **voorzitter**: Akkoord.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Rasch, die om de schorsing had verzocht.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Ik vroeg om een schorsing om met mijn fractie te overleggen. Ik trek de motie in. Ik voel bij de raad en het college veel sympathie voor de strekking van de motie, maar ik merk ook dat de behandeling van de jaarrekening niet zo'n handig moment is en dat de discussie te veel gaat in de richting van de subsidies, terwijl die eigenlijk niet aan de orde zijn. Bij dezen trek ik de motie dus in. Daarbij wil ik het voor vanavond laten.

De **voorzitter**: Dank u voor deze mededeling. Omdat motie 100159 is ingetrokken, maakt zij geen onderdeel van de beraadslaging meer uit.

De heer **Van der Meij** (D66): Voorzitter. Ik heb een korte vraag aan de wethouder. De wethouder vindt een termijn van 30 dagen voor betalingen aan leveranciers sympathiek en heeft gezegd dat hij daarnaar zal kijken. Kan hij een datum noemen – bijvoorbeeld 1 september, 1 november of 1 januari 2015 – wanneer 95% van de facturen binnen 30 dagen wordt betaald?

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Ik ga eerst in op het voorstel van de heer Van der Meij om de raad zich te laten presenteren aan de bevolking. Daar is niet op teruggekomen, maar wij vinden dat voorstel sympathiek. Daar zouden we best over door willen praten, maar niet nu. Dit is ook in Katwijk en in andere gemeenten gebeurd. Waarom zouden we dat dus niet doen? Ik dank de heer Van der Meij voor het voorstel.

Als illustratie hebben wij een verhaal over duurzaamheid ingebracht. Ik voeg daaraan toe dat we onze hoop dat het nu beter zal gaan, echt op het nieuwe college hebben gevestigd, ook al geeft het coalitieprogramma daar niet veel aanleiding toe.

Wat de financiering van de boortunnel betreft: let ook op de provincie, want die heeft zeker vaste grenzen en zware financiële lasten en zit in die zin ook helemaal klem. Houd dus in de gaten wat de provincie zal kunnen accepteren.

Tot slot het verhaal over het niet uitgevoerde beleid. Het is niet zo dat wij daar nu actie op ondernemen of antwoord op willen, maar wij zijn voornemens om de vinger heel strak aan de pols te houden en ons hierin te blijven verdiepen. Ik dank de wethouder voor de beantwoording.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Voorzitter. Allereerst bedank ik de wethouder voor de beantwoording. Ik heb geen antwoord gehoord op de vraag over de onjuiste facturering van de leges. Welke consequenties heeft dat gehad? Zijn dat grote verschillen geweest? En moet dat nog op de een of andere manier teruggedraaid worden? Ik heb wel gehoord dat er verbeteringen komen, maar ik heb nog niet begrepen wat de grootte is van het probleem.

Wethouder **Beimers**: Voorzitter. Ik ga gelijk in op de laatste vraag, de vraag van de heer Zoetemelk over de facturering van de leges. De administraties van de vergunningen en de financiële administratie waren onvoldoende op elkaar aangesloten. Daardoor is ruis ontstaan. Ik herinner me dit omdat hetzelfde vraagstuk in Wassenaar aan de orde was. Volgens mij – ik kijk ook even naar de heer Westhoek – is er inmiddels een verbeteringsslag ingezet om die administraties wel op elkaar te laten aansluiten. Mijn excuses voor het feit dat ik die vraag niet meteen in de eerste termijn heb beantwoord.

Ik dank mevrouw Lamers voor haar opmerkingen in de tweede termijn, die op dit moment geen reactie van mij vergen.

De heer Van der Meij heeft aandacht gevraagd voor het betaalgedrag van de gemeente zelf. Om het wat concreter te maken, zou mijn voorstel zijn dat het college in september 2014 en in november 2014 de raad een rapport stuurt over de stand van de betalingen. Uit die rapportage kan de raad het precieze betaalgedrag van de gemeente aflezen. Dat geeft meer inzicht in de stand van zaken op dit punt op dit moment. Daarover kan dan natuurlijk nader van gedachten worden gewisseld indien de raad daar behoefte aan heeft.

De opmerkingen over de inmiddels ingetrokken motie hoef ik volgens mij niet meer te behandelen. Verder heb ik geen opmerkingen in de tweede termijn.

De **voorzitter**: We komen nu tot de afhandeling van het voorstel.

Het voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.

7. Ontwerp programmabegroting 2015 en ontwerp bijdrageverordening Werkorganisatie Duivenvoorde (raadsregistratienummer 3800).

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Wij wilden hier geen hamerstuk van maken omdat de fractie van GroenLinks moeite heeft met één punt, dat wij nog even willen bespreken. In de begrotingsraad van november 2013 heeft de gemeenteraad van Voorschoten besloten tot een efficiencykorting van 2% op de Werkorganisatie Duivenvoorde. Er is besloten om die korting in te laten gaan per 2016, omdat 2015, zoals was voorgesteld, te vroeg zou zijn; de Werkorganisatie moest zich hierop kunnen voorbereiden. In de begroting voor de Werkorganisatie lezen wij op pagina 11 dat deze korting pas ten volle wordt bereikt in 2018 vanwege frictiekosten die in de bijdrageverordening worden vermeld. Die verordening zal pas begin juli in het algemeen bestuur van de Werkorganisatie worden vastgesteld. Wij begrijpen die verordening en de inhoud daarvan. Natuurlijk begrijpen wij ook dat er frictiekosten zijn bij vermindering van de bijdrage van een van de gemeenten. Juist om die problemen te vermijden, is de ingangsdatum van 2015 indertijd ter vergadering uitgesteld naar 2016. Op dat moment is door niemand gesproken over verdere frictiekosten. De vraag is nu dus waarom in 2016 deze frictiekosten mee worden gerekend. Op het moment van dit besluit was er immers nog geen sprake van deze verordening; althans, voor zover wij wisten. Daarom vragen

wij waarom frictiekosten die nu worden afgesproken maar toen niet bekend waren, nu in de begroting worden opgenomen. Wij zijn hier bij ons weten nooit over ingelicht en er is ons bij ons weten ook nooit verteld dat dit onhaalbaar zou zijn. Als ik me daarin vergis, hoor ik dat graag. Als de ambtelijke fusie zoveel geld oplevert, waarom kunnen die frictiekosten dan niet daardoor worden opgevangen?

Een ander punt is dat deze korting was bedoeld om financiële ruimte te creëren voor Voorschoten. Die ruimte is nu minder. Welke gevolgen heeft deze regeling voor de begroting van de gemeenteraad van Voorschoten?

We hebben in januari al gevraagd of er een vooraankondiging van vergaderingen van het algemeen bestuur naar de raadsleden zou kunnen gaan. Er zijn heel weinig AB-vergaderingen. Als er een begroting is, zien we die vanzelf, maar er zijn meer vergaderingen. Dit is toen toegezegd. Kan het college toezeggen dat dit daadwerkelijk gaat gebeuren?

De **voorzitter**: Ik dank mevrouw Lamers voor haar oplettendheid, want er is inderdaad een amendement aangenomen bij de begrotingsbehandeling eind vorig jaar. In dat amendement staat inderdaad dat er circa € 255.000 moet worden bezuinigd met ingang van 2016. De achtergrond voor de keuze van 2016 in plaats van 2015 was dat er een bepaalde ingroeiperiode zou zijn en dat er ruimte zou zijn, juist om frictiekosten te vermijden. Dat is helder; dat is ook ons beeld.

Een heel wezenlijk punt is of die bijdrageverordening van toepassing is. Die verordening maakt melding van frictiekosten ten gevolge van vermindering van dienstverlening. Als er sprake is van vermindering van dienstverlening en dus van het afnemen van minder taken, geldt dus de regeling. In dit geval is er echter geen sprake van verminderde afname van taken of diensten, maar van een efficiencybezuiniging. Je zou je dus kunnen afvragen of, als de bijdrageregeling destijds al zou gelden, die überhaupt van toepassing zou zijn op dit onderwerp. Dat is één complicatie. De tweede complicatie is dat, als je een efficiencybezuiniging van 2% wilt realiseren, het daarbij niet alleen kan gaan om de Voorschotense helft van Duivenvoorde. Je moet dan ook de vraag stellen wat er met Wassenaar gebeurt. Misschien nog belangrijker is het punt dat er zowel in Wassenaar als in Voorschoten sprake is van een nieuw collegeprogramma en -akkoord. De vraag is natuurlijk of die programma's ook formatieve gevolgen hebben voor de Werkorganisatie. Het is immers heel goed denkbaar dat die programma's zo ambitieus zijn dat de huidige formatie ontoereikend is; de formatie zou ook te groot kunnen zijn.

Ik denk dat het het verstandigst is om deze problematiek integraal te bezien: wanneer de raden een collegeprogramma hebben vastgesteld, moet worden bezien wat per saldo de formatieve consequenties daarvan zijn. Ik denk dat we in het AB en het DB van de Werkorganisatie moeten bekijken hoe het zit met de realisatie van die efficiencytaakstelling aan de Wassenaarse kant en dat we ook even met elkaar moeten bezien in hoeverre de bijdrageregeling überhaupt van toepassing kan zijn omdat die op een later moment ingaat dan het

amendement van de raad, zoals mevrouw Lamers heeft opgemerkt. Nogmaals: in de bijdrage-regeling gaat het expliciet over frictiekosten in verband met vermindering van dienstverlening. De raad heeft echter niet besloten tot vermindering van dienstverlening, maar tot een efficiencybezuiniging. Dit zijn de punten die hierbij spelen.

Deze discussie heeft geen effect voor de begroting voor 2015, want dit speelt pas in 2016. Ik zou de raad dus eigenlijk willen adviseren om in beginsel akkoord te gaan met de ontwerp-begroting en om het college te vragen om terug te komen op deze integrale problematiek wanneer we daar in het AB over hebben gesproken.

Zoals bekend koppelt het college AB-vergaderingen altijd terug, maar soms is het relevant om "voorkoppelingen" te geven voor afstemming, zoals we dat ook met betrekking tot Holland Rijnland doen. Ik zeg toe dat we dat waar mogelijk zullen doen.

Ik verneem overigens zojuist dat het eerder genoemde incident zich niet afspeelt binnen onze gemeente, maar binnen Leidschendam-Voorburg, maar dat maakt het natuurlijk niet minder ernstig. Het ging in beginsel om vier personen. Er zijn drie personen gered en er wordt één persoon vermist. Daar wordt nu druk naar gezocht.

We schakelen nu weer even terug naar de orde van de vergadering. Het woord is aan mevrouw Lamers, voor haar tweede termijn.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Fijn dat u de vooraankondiging van de AB-vergaderingen gaat regelen. Wij willen als raad misschien ook weleens iets inbrengen voor een AB-vergadering. Dat kunnen we natuurlijk niet doen als we alleen achteraf iets horen. Het is dus mooi dat dat gaat gebeuren.

De **voorzitter**: De AB-vergaderingen zijn openbaar.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Dat klopt, maar wij kunnen niet overal bij zijn, al doen wij daar wel ons best voor.

We zijn blij dat u het beeld herkent en dat we het daarover eens zijn; het heeft ons inderdaad even wat spitwerk gekost. We zouden het nog kunnen hebben over het vervolg van deze constatering, want het college vraagt om geen zienswijze in te leveren en om met het voorstel in te stemmen. Is het dan geen beter idee om datgene wat u zojuist hebt gezegd, in een zienswijze te zetten? De strekking daarvan is: we gaan nu akkoord, maar met betrekking tot de jaren 2016 en later gaan we eerst deze acties plegen.

De **voorzitter**: Ja, wat mij betreft, is dat denkbaar. Wees ervan overtuigd dat wij in het algemeen bestuur en dagelijks bestuur dit punt zullen inbrengen. Als we een formele brief aan het AB van de Werkorganisatie schrijven, zouden we daarin inderdaad kunnen aangeven dat we akkoord gaan wat 2015 betreft en dan signaleren we in die brief deze problematiek met

betrekking tot 2016. Ik heb daar geen moeite mee. Dat betekent ook dat de probleemstelling en dit punt dan helder worden geformuleerd voor onze vrienden in Wassenaar. Ik kan geen ruggenspraak plegen met het college, maar ik ga ervan uit dat het college daar gaarne toe bereid is.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Dank u wel. Dat lijkt ons een heel goed idee. Er rest nog een klein vraagje: wanneer gaan we dit bespreken in de commissie en de raad? Gebeurt dat in de aanloop naar de begroting, zodat het in oktober in de cyclus aan de orde komt en begin november in de raad? Dat lijkt mij een logisch moment.

De **voorzitter**: Ik heb gezegd dat dit ook moet worden gezien in het kader van de vaststelling van de collegeprogramma's. De collegeprogramma's worden door de raad vastgesteld. Wanneer de formatieve gevolgen daarvan helder zijn, kun je tot besluitvorming komen. Volgens mij is er over anderhalve week een AB-vergadering van de Werkorganisatie. Dan zullen we in ieder geval deze discussie inbrengen. Dan kunnen we nog een keer met elkaar naar de timetable kijken. Als we die timetable hebben, zullen we dat aan de raad mededelen.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Goed, dank u wel. Dan is de actie die de gemeente Voorschoten onderneemt, dus anders dan in het voorstel aan de raad.

De **voorzitter**: Kan de raad zich vinden in het voorstel, met de daarbij gemaakte opmerkingen en kanttekeningen?

Het voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.

8. Verordening gegevensverstrekking basisregistratie personen Voorschoten 2014 (raadsregistratienummer 3772).

Het voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

9. Wijziging samenstelling Werkgeverscommissie.

Het voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

10. Benoeming leden in de Werkgeverscommissie.

De **voorzitter**: Er wordt voorgesteld om de heren Van der Haven, Van der Meij en Von der Assen en mevrouw Van Herk te benoemen tot lid van de Werkgeverscommissie. De stembriefjes worden nu uitgedeeld en worden daarna opgehaald.

Er zijn 18 stemmen uitgebracht. Iedereen is akkoord gegaan met de voorgedragen kandidaten. Ik wens de leden van de Werkgeverscommissie geluk en veel succes met de zware taak die zij op zich nemen.

11. Sluiting

De **voorzitter** sluit om 22.20 uur de vergadering.

Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 10 juli 2014.

De griffier,

De voorzitter,